

háromszorosodik, de az elpárologtatás csak kevésé emelkedik, mivel az edények aránylag csekély számban képződnek.

Ha egy bükk törzs erősebben legalyaztatik, a fa minősége javulni fog, mert a törzsnövekvés ugyanaz lesz, de az elpárologtatás mérve változtatván, kevesebb edényre lesz szükség. A teljes szabad állásban nőtt terebélyes koronájú bükk fája silányabb, mint a hasonló koru, zárlatban levő fáé, mert ennél aránylag nagyobb az elpárologtatás. Az ily bükknek fája kemény és nehéz, azért „kőbükknek” is neveztetik; figyelembe veendő azonban, hogy a szabad állásban nőtt bükk 90 éves korában már annyira ki van fejlődve, mint a zárt állásban nőtt a 150 éves korban; előbbinek sulya m^3 -ként 700, ennek 630 kg.

A továbbiakban kimutatja még Hartig, hogy a talaj minősége és minősége a fa minőségére nincs befolyással. A legjobb bükkatalajon nőtt és egyenlő koru törzs fája olyan, mint a legrosszabbon nőtté, a mésztalajon nőtt fa olyan, mint azé, a mely a homokon nőtt. Tény ugyan, hogy a jó mésztalajon nőtt bükk fája sokkal értékesebb, mint a silány homokon nőtté, de ez onnan van, hogy a jó talajról hamarabb lehet tarolni. Jó mésztalajon a törzsenkénti $1 m^3$ átlagos fatömeg a 80 éves, gyenge homoktalajon a 140 éves korban érhető el s természetesen a minőség is nagy különbséget mutat.

Hartig vizsgálatai szerint végül az éghajlat sem befolyásolja a fának fajsúlyi viszonyait. (Cribl. f. d. g. F.)

Vidéki levél

Monor, 1890. április 21.

T. szerkesztőség! A mai napon dr. Horváth Géza, a rovarászati állomás főnöke és Havas József budapesti kir. erdőfelügyelő urakkal az egri székes káptalan tulajdonát képező monori erdőre kirándulván, érdekesnek tartom a t. szerkesztőséget értesíteni arról, a mit az ákácz paizstetüre vonatkozólag tapasztaltunk.

A Lecanium a folyó évben szintoly nagy mennyiségben jelent meg, mint tavaly. Az ágakat egészen ellepte; csak-hogy apró voltánál fogva még nem tűnik annyira szembe, mint mikor egészen ki van fejlődve.

Az erdész a meglepett ákác-állapot a télen felnyesette. A műveletnek azonban nincsen semmi haszna. Annál több a bogár a felső ágakon. Egyáltalában kérdés, hogy a felnyeséssel lehet-e célt érni. Mindenesetre jobbnak látszik egyelőre csak kísérleteket tenni vele.

Az életmód tanulmányozása ugyan még nincsen beféjezve; mindazonáltal közlöm az eddig hallottakat és látottakat. Az ákácokban működő t. szaktársaknak talán némi utbaigazításul fog szolgálni.

A rovar úgy látszik május végével tojik. Szaporaságát bizonyítja dr. Horváth Géza ur azon tapasztalata, hogy egy paizs¹ alatt 3000 petét számlált meg.

A bogarak júniusban kelnek ki és nyáron át a leveleken élőködnek s ősszel azokkal együtt hullanak le a földre. A kiteelés részint a levelek alatt, részint a fatörzsök repdéseiben, részint, mint némelyek állítják, az ágakon történik. Ez okból a felnyesés télen át nincsen lényeges haszonnal egybekötve. Ezt tapasztaltuk Monoron is, hol a felnyesett fák meghagyott ágai egészen el vannak lepve.

A mint tavasszal az idő megmelegsik, az apró bogárkák felébrednek téli álmukból és megkezdik utjukat az ágak felé. Kernács monori erdész ur szerint az márczius vége felé történt. Dr. Horváth Géza ur április első napjaiban tapasztalta. Tény az, hogy ma a bogarak már az ágakon meg vannak telepedve s annak nedvét szívják. Az idős állabban a mult évi és a tavaly-előtti hajtásokat lepték el, míg az említett állab melletti két éves sarjakon csak a tavalyi ágakon telepedtek meg s azoknak is inkább a vége felé. A hajtás hegyét, a melyet a tél elfagyasztott, üresen hagyták.

Most volna ennél fogva ideje a nyesésnek. Csakhogy az a baj, hogy voltaképen valamennyi ágat le kellene vágni s

nagy kérdés, hogy a munkálat nem kerülne-e tulságosan sokba. Kicsiben azonban megkísérhető volna. Nyésni addig lehetne, míg a rovarok tojni nem kezdenek. A korábbi nyésés előnye az lenne, hogy erőteljesebb lenne a sarjadzás. A nyesedéket tüstént ki kellene szállítani az erdőből. Valószínű, hogy a bogarak a fa megszáradásával éhen vesznének.

Dr. Horváth Géza ur a napokban kísérletet fog tenni megfecskendezéssel. E célra petroleum emulziót fog használni. A kísérlet eredményét be kell várunk.

Különben dr. Horváth Géza, ugyszintén Havas József ur is azt találták, hogy egy ormányos bogár, az Anthribus varius (Fabricius) a Lecanium tojásait eszi, továbbá a Katieza bogarak a fiatal Lecaniumokat pusztítják. Lehetnek azonban más okai is pusztulásának, mert Kiss Ferencz szegedi főerdész ur azt állítja, hogy a szegedi ákáczosokban mintegy nyolcz év előtt már tapasztalták a Lecanium nagy mennyiségű megjelenését, később azonban szinte eltűnt volna, míg vagy két év óta újra nagyobb mennyiségben megjelent. Remélhető tehát, hogy ugy mint más rovaroknál, ennél is a természet maga fog legjobban intézkedni. Erre azonban még sem volna szabad hagynunk a dolgot, mert már tapasztaltuk, hogy honi rovarok idegen növényemeket egészen tönkre tettek.

Különben még azt is jeleznem kell, hogy a kenderke bogár is erősen dolgozik az ákác rügyek elpusztításán, s az ákáczosok sinlésének egyik oka az is lehet.

Tisztelettel

Illés Nándor.